

FLATLAND JOURNAL

AMSTERDAM

SEVENTH EDITION - BUILDING BACK BETTER

☼ June 2020

Pandemie

Als angst het bangst is
als je voor een ander vreest
en doodsbenuwd om iemand bent
van wie je houdt
dan ben ik van mijn leven
nooit zo bang geweest

Als eenzaamheid is dat je
angstig afstand houdt van diebaren
omdat je voor hun leven vreest
dan heb ik mij nog nooit

als zo alleen beschouwd

Wie voor zijn eigen vrijheid vecht
die sneuvelt morgen

Wie zich wil redden

moet voor ieder ander zorgen

Ilja Leonard Pfeijffer

DIRECTOR'S NOTE... BUILDING BACK BETTER

Fiona van Schendel (Director Flatland)

This seventh edition of the re-published FLATLAND JOURNAL contains works that will be included in our upcoming online/offline exhibition „Flowers are part of our story and our history”. A show to inspire the road of our future, „to build back better”, choosing for „actions that protect nature – so that nature can help to protect us”.

In the current midst of our global communal quarantine, our gallery artists had to return home. To their studios and archives, to their gardens, to their rooms. Being home has had an effect on them. Some have created new work that resonates with this current moment. Like Paolo Ventura, who was forbidden to see his family for weeks and was separated from his camera equipment. In his studio in Anghiari (Arezzo) Ventura produced a visual diary of paintings, mesmerizing a melancholy that belongs to small medieval stone towns in the Italian hills; James Mollison, just as Ventura, was also in a state of isolation, in the south part of Italy, the Puglia region. Locked-down he directed his focus - with the help of his children - towards a study of weeds, wastelands and bumble bees. And home captured in Amsterdam, Erwin Olaf impersonated himself as the joker in a ransacked empty supermarket, indicating we are all the joker of this fragile house of cards that is collapsing. Other artists have turned to their older work, to rethink, look forward and came up with new work like Kim Boske.

THE FLATLAND JOURNAL's objective is to present the reader with news on contemporary art creatively. The focus on genuine creativity and conception is, we believe, the best approach to allow readers to explore. This time we are inspired to the answer to the crisis: 'To build back better'.

'The coronavirus pandemic was caused by the rampant destruction of the natural world, for which there is a single species responsible: human activity. According to the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES), rampant deforestation, uncontrolled expansion of agriculture, intensive farming, mining and infrastructure development, as well as the exploitation of wild species have created a 'perfect storm' for the spillover of diseases from wildlife to people.' How can we get out of this mess? Besides short term help, we need fundamental, system-wide reorganization across technological, economic

and social factors. Thus choosing policies and actions that protect nature – so that nature can help to protect us.

THE FLATLAND JOURNAL is about "To build back better." This 100% ecological paper will slow you down to make you think how to value everything in your life with different eyes. Our articles and works of art will help you deepen the reminder to find safety, inspiration and love at home.

EMBRACING SUSTAINABILITY

Milan based artist Paolo Ventura was invited by VOGUE Italy to create their first illustrated cover ever. The magazine wanted to make a statement about sustainability by producing its

January issue without photographs. Instead, the magazine's first issue of 2020 featured illustrated stories and a series of hand-drawn covers created without travelling, shipping clothes or polluting in any way. Responsible for this great initiative was Italian edition's editor-in-chief Emanuele Farneti. The money saved in the production went towards financing the restoration of Fondazione Querini Stampalia in Venice, severely damaged by the recent floods.

Ventura's share was his illustration of the young Dutch supermodel Felice Nova Noordhoff, drawn in Gucci dress. Other artists invited were David Salle, Vanessa Beecroft, Cassi Namoda, Milo Manara, Delphine Desane and Yoshitaka Amano. The project has been picked up by international media, such as The New York Times, TIME, Creative Review and The Guardian.

^ Vogue Italia, January 2020 with Felice Nova Noordhoff
Paolo Ventura, Felice and Gucci, 100 x 70 cm

FROM THE PRESS... PINAR&VIOLA INTERVIEW MAGAZINE

Meet the artists designing clothes for Businesswomen who micro-dose LSD in INTERVIEW Magazine by Richard Turley, Editorial Director, February 7, 2019

Does female sexual appeal and seduction inform your work?

We didn't plan this with our neo-cortex, but I am sure it is the case in our subconscious. I can definitely say that charm and humor play a big part in our work, as we turn hard to discuss socio-cultural topics into desirable and delish visual narratives. When it comes to sexual appeal, if it's there in our work I think it's there in the smartest and the most conscious way possible. Something about being "good" is so sexy for me. Being good and loving, this is the new dynamic, the future sexy. No longer buying this sex, violence, and "fear sells" thing. I find it so old and dusty. People now know better. They woke up.

Describe what a world of feminine virtues looks like.

Collective rather than individual. Internally focused. Holistic and process oriented, rather than result-oriented. Collaborative rather than competitive. Being rather than doing. Patient, intuitive and heart-driven as opposed to urgent, analytical, and mind-driven. More listening. Less speaking. More accommodating than assertive. More relationships than cause-and-effects. More integrating than differentiating.

How does your past inform your future?

I believe in the power of attraction. Things don't happen to you. You attract them to yourself. This is the secret of all secrets and the only way to truly change your life. Like Jung said, we live as prisoners of our subconscious. Events, sentences, energies we receive in our childhood, especially between birth and 7-years-old, get recorded as tapes in our subconscious. As part of this truth, our current work, life, love life, and social life are shaped according to the tapes which got recorded during our childhood. Even though we may say that we take our decisions with free will, actually they are remote controlled by these subconscious tapes. Until we fully comprehend this truth, we will keep on attracting the same type of people, events, affairs, situations, and compensations. Hence, history repeats itself. But I now know your future will be different than your past only if you change your subconscious.(...)

ALICE BROWNE IN CONVERSATION WITH JILLIAN KNIPE

Interview by Jillian Knipe
in This is Art, contemporary art magazine
February 2019

(Jillian Knipe) I understand Alice, your encounters with caves are a significant influence on your series of works, so could you talk us through these.

(Alice Browne) I enjoy getting out of London, going climbing and seeing things that don't have a straight edge; that don't live in rectangles. I was in Mallorca on a rainy day so visited a cave, which I hadn't done in a very long time. It was a typical admission and tour fee site and it brought back childhood memories of seeing caves in the south of France; the vivid, colourful stage lighting, which I thought at the time were the cave's real colours. The rock surface also becomes more colourful from algae growth in reaction to the heat and moisture we introduce. I started making new work featuring some of the natural and unnatural colours from these encounters.

When I'm thinking about making new work it's not like I go into the studio and think 'aha! I'm going to make work about this'. Over a period of time I just thought about those colours, about the surfaces of the rocks, the experiences and expectations of those spaces.(...) I thought about looking into spaces that have unusual darkness or depth, where fear mixes with wonder and your imagination can take over. We were talking earlier about how you find that in caves, in mineshafts, but also just looking down a tube train tunnel. Your perceptual experience becomes secondary and your physical awareness is heightened. (...) In some works I've used collage as a way of creating an additional visual step – such as a mono-print where I've drawn around my hand. It reminds us that this space is an illusion, whereas you, me and the added surface are very much physically present.(...) The hands refer to prehistoric cave painting, connecting to our origins. Not just asking how far back can we go and when did art start, but also conveying the idea of a universal human who existed before nations did. The hands reflect our desire to physically connect. I wanted to touch the cave, but wasn't supposed to. In the same way you might want to touch artworks. We desire to take a bit of it away with us. To some extent that's what the exhibition title 'Found' is referring to. It's not just something seen. It's something found and therefore, perhaps, I own it now. (...)

^ Stelios Karamanolis, 'Untitled', colored pencil and acrylic on raw canvas, 2020, 40 x 30 cm

STELIOS KARAMANOLIS IN CACTUS 8

As artist, Stelios Karamanolis is a symbolic anthropologist. Embedded amidst the weaves of his raw canvases are pictographic symbols from the sieve of history; 1960's comics, Egyptian hieroglyphs, Chicago imagism, and Greek folk art ultimately collude by accident and will. Amalgamated into the surreal these are the subterranean entities that exist in the psyche of us all, just beneath the surface of the waking day. The rules of engagement are thus: aesthetic and technical approach are not related, philosophical thoughts become the articulations of process and time. Platonic metaphysics take a back seat in the pulsating accumulation of lines and shapes. These are the landscapes of an idea that demands to exist, a murmur from the unseen world. Therein lies an unbroken stream from remote antiquity to our contemporary dilemma with truth and reality. Stelios Karamanolis by Cactus 8, Spring/Summer

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΗ ΣΤΗ ΓΚΑΛΕΡΙ

by Γιάννης Κωσταρίδης
in Culture Now
March 2019

Λαμβάνοντας υπόψη το πρόσφατο έργο του, οι εικόνες που προκύπτουν προσδίδουν στην κάθε σύνθεση μια ιδιαίτερη αρχιτεκτονική διάσταση. Η πολύ πρόσφατη σειρά έργων του παρουσιάζει θέματα που επίσης φλερτάρουν με τις έννοιες του σουρεαλισμού και του μινιμαλισμού. Ο καλλιτέχνης αναπτύσσει φαινομενικά μη εκφραστικές βιομορφικές αναπαραστάσεις, που όμως δεν είναι αταθείς. (...)

PAOLO VENTURA: TAGEBUCH AUS DER QUARANTÄNE IN WELTKUNST

by Lisa Zeitz
Editor-in-chief
March 2020

Der italienische Fotokunstler Paolo Ventura ist während der Corona-Krise ohne seine Kamera in der mittelalterlichen Ortschaft Anghiari gestrandet. Seit zehn Tagen darf er die Wohnung nicht verlassen – so hat er mit dem Malen begonnen.

Was malst Du?

Ich male, was ich um mich herum sehe. Ich spioniere die Nachbarn aus, die ich im Innenhof an ihren Fenstern stehen sehe, Blütenzweige, die Kaffeemaschine. Draußen ist es frühlinghaft, die Vögel singen, aber die Menschen sind voller Angst und versuchen, so weit voneinander weg-zubleiben wie möglich.

Wie versorgst Du Dich?

Zum Mittagessen gibt es Kekse und Tee, und abends mache ich mir etwas Einfaches zu essen. Es geht schon. Am Freitag darf ich meine Frau und meinen Sohn wiedersehen.

Du kommst von der Fotografie und malst jetzt – wie fühlt sich das an?

Der künstlerische Prozess ist komplett anders, wenn man bei Null anfängt. In gewisser Weise genieße ich es. Manchmal denke ich sogar, wenn das hier vorbei ist, will ich noch einmal in Quarantäne. Ich muss an nichts anderes denken als an das, was ich gerade mache. Nicht an die Hausaufgaben meines Sohnes, nicht an die Angst, die Panik... wenn ich mich konzentriere, bin ich mit dem Kopf in einer anderen Dimension und kann einfach nur malen.

GUY YANAI: INTERVIEW IN SEE ALL THIS

door Evelien Lindeboom, 2017

Beschrijf jezelf in een paar woorden?

Over het algemeen een aardig mens, geobsedeerd door kunst, vader, angstig en onrustig, ongeduldig, eet veel seizoensgroenten.

Op welk moment wist je dat je kunstenaar wilde worden?

Op mijn vijftiende las ik The bluest eye van Tony Morrison en raakte heel geïnspireerd om te schilderen en dat ook altijd te blijven doen.

Wat zou je doen als je geen kunstenaar was?

Dan zou ik denk ik in de gevangenis zitten, omdat ik me geen raad zou weten met mezelf.

Dat, of hovenier.

Met welk materiaal werk je het liefst en waarom?

Olieverf op Belgisch linnen. Heel simpele materialen en tegelijkertijd de meest diepzinnige metafoor: olie op doek heeft onmiddellijk betekenis.

Wat is jouw thema?

Het leven zelf.

Wat is kunst voor/volgens jou?

Kunst hoeft nergens aan te voldoen.

Welk kunstwerk had je graag zelf gemaakt of bedacht?

Piero della Francesca's Flagellation: een klein schilderijtje uit de 15e eeuw, maar het is een tijdloze interactie tussen poëzie en wiskunde.

Door wiens ogen word jij het liefst gezien?

Door mijn vrienden en de mensen die ik respecteer.

Van wie zou je het geweldig vinden dat hij/zij werk van je aankocht?

Een ieder die het kan waarderen. Het verbaast me nog altijd dat mensen geld neerleggen voor mijn werk, en dat ik daar dan mijn auto van kan betalen.

Titel en korte uitleg van je werk in de tentoonstelling Calm European bij Flatland?

Calm European. Die titel is zowel geestig als serieus bedoeld. Europeanen zijn volgens mij zo kalm omdat ze geworteld zijn; door generatie op generatie op dezelfde plek te wonen. Het zijn twee dingen die ik nooit zal zijn.

Mijn schilderijen gaan over kleine dingen in mijn leven. Ik schilder bijvoorbeeld planten uit verschillende werelddelen. Mijn werk zit vol tegenstellingen: rust en onrust, thuis en niet-thuis, ergens en nergens.

Welke indruk wil je bij de kijker achterlaten?

Zou Cézanne deze vraag kunnen beantwoorden?*

< Paolo Ventura, Kim, quarantine diary,
March 17th (2020)

Als je één ding kon veranderen (aan de wereld)?

'Dan zouden meer mensen oog hebben voor schoonheid.

Verder nog iets dat je kwijt wil?

Ik raak gestrest van "rustige Europeanen".

ERWIN OLAF IN THE NEW YORK TIMES

You don't just look, you also wonder by writer Nina Siegal in The New York Times, February 2019

(..) The photograph [portrait of a young woman in yellow dress from the Hope series] contains all of Mr. Olaf's signature technical elements: painterly lightning, formalist composition, styling that we associate with fashion photography – that seductive, perfectionistic polish. Then there's the final touch that elevates Mr. Olaf's images into the realm of high art, an unsettling feeling. As viewers, we are compelled to ask: What has happened here? (...)

JOCELYN LEE IN THE NEW YORKER

Jocelyn Lee's Painterly Portraits of Nudes Immersed in Nature by Rebecca Bengal in the New Yorker, June 2018

(...) photographer Jocelyn Lee has been making frank and intimate portraits for twenty-five years—of teen-agers, of teen mothers, of women of all ages and stages of life, including some near the end of it. Her process is slow and meditative; she prefers to photograph her girls and women unclothed. "I'm interested in vulnerability," she has said, "and what arises from it." When she recently moved to Maine from New York, though, she noticed that her new natural environment began to assert itself in her images, commanding a presence equal to that of her human subjects. (...)

> Anoek Stekete, Wolf walking (2018), geprint op canson platine fibre rag, 30 x 30 cm

Instinct is terra incognita is geschreven naar aanleiding van de fotoserie Wolf Walking, Sketches for Wolf (2018), van Anoek Stekete.

INSTINCT IS TERRA INCOGNITA

Hoe de terugkomst van de wolf controleverlies belichaamt en hoe we dat nodig hebben voor radicale hervormingen

De wolf is teruggekeerd in Nederland, op de Veluwe. Na een afwezigheid van tweehonderd jaar is ze ons land weer binnengeslopen, heeft ze zich genesteld in de heiden en maakt van de bossen haar leefgebied. Op korrelige videobeelden zijn drie welpen toevallig vastgelegd, op verkenning in de natuur. Het zijn onbevengene karakters in een voor de rest aangeharkt landschap. Ze is een wild prooidier dat niet door iedereen hartelijk wordt verwelkomd. De meningen zijn verdeeld over de wolven. Zo vormen ze een doodsb bedreiging voor schapen en zijn ze voor menig boer, jager en grootgrondbezitter een doorn in het oog. De één beroept zich op het gevaar, de ander omarmt haar als boegbeeld van wildheid, onbesuisdheid en onschuld.

De terugkeer kakkert bij mij vooral een gevoel van opluchting aan. Het doet me verlangen naar ongerepte schoonheid en wilde flora en fauna, maar wellicht zijn dit romantische clichés. Want eigenlijk denk ik dat ze op een cruciaal niveau van belang is: ik zie haar terugkeer als een symbool voor controleverlies, een ontsnapping van een overgeorganiseerde samenleving. Ze vormt een sleutelrol in het herstel van de kringloop en

opent de weg voor vragen als: is het land van de mens? Kunnen wij ons anders gaan verhouden tot natuur? Kunnen wij samenleven met wolven? Deze vragen kunnen alleen worden beantwoord, als we weten hoe en of we om kunnen gaan met een oncontroleerbare situatie. Wat kan de schade zijn die de wolf aanbrengt aan schapenboeren? Instinct is terra incognita. En juist dit legt de vinger op de zere plek: controleverlies. COVID-19 en haar implicaties brengen hetzelfde gevoel teweeg. De pandemie heeft iets wat onmogelijk leek binnen een aantal weken voor elkaar gekregen: een ontbering van globale productie en het tot halt roepen van wereldwijde circulatie van mensen en goederen. Controle en toekomstperspectief zijn in geen tijden zo ver verwijderd als nu. Het lijkt er dus op dat we totaal niet kunnen omgaan met oncontroleerbare situaties.

En dat is opmerkelijk. Want hadden we niet willen proberen te stoppen om heer en meester van de natuur te zijn? Sinds de verlichting, romantiek en later vanuit ecologisch oogpunt, leek er immers een verschuiving plaats te vinden tussen het antropocentrisme (het mens is het middelpunt van het bestaan) naar het antropomorfisme (mens en dier zijn gelijkwaardig). Maar daarna is er spake geweest van veertig jaar neoliberale acceleratie. Het Westen denkt dat het als enige doorheeft hoe het eeuwig kan blijven

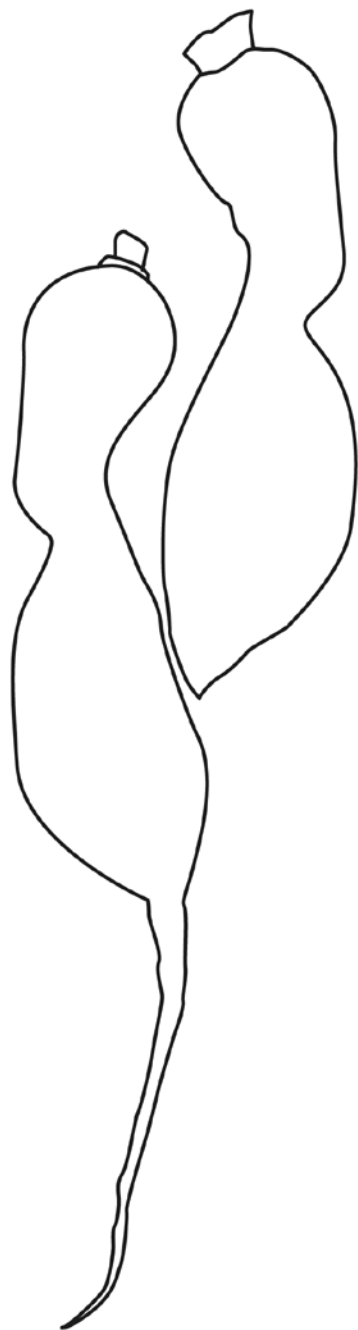
winnen, terwijl het misschien allang verloren heeft. De roofzuchtige wijze waarmee wij als mensen de natuur naar onze hand proberen te zetten, wordt pijnlijk zichtbaar als je nagaat hoe de bekruising tussen vleermuis en mens in China catastrofale gevolgen heeft gehad. Deze crisis is daarom ook een wake-up call.

De verzoening van de wolf met Nederlandse grond ontlokt het idee dat een herordening van de samenleving niet alleen kan, maar ook moet plaatsvinden. Wanneer in persconferenties wordt gesproken over dingen snel terugbrengen naar de normale gang van zaken en de productiestroom weer terugkrijgen als vanouds, is het enige dat er in mijn hoofd galmt: absoluut niet! Als COVID-19 de potentie heeft iets aan het licht te brengen, is het dat business- as- usual, out- of- business is. Dus hoe nu verder? Een van de vragen die uit deze crisis voortkomt, nu onze basisbehoeftes en gezondheid belaagd worden, is: wat is concreet nuttig voor het menselijke leven?

Dat is, denk ik, een samenleving die is gebaseerd op bruikbaarheid. Een samenleving die vrij is van de dwang van accumulatie en economische groei, maar rust op wat het lichaam essentieel nodig heeft. Dus, welke producten en diensten, post-crisis, zijn eigenlijk niet nodig? Een zekere herwaarderingstoets, waarbij een nieuw ontwerp wordt gemaakt voor de meetlat van welzijn en welvaart. Ieder segment van het oude systeem wordt ontleed, en per segment wordt het bestaansrecht ervan bevestigd. Op die manier is het bestaan van een bullshitt job – het fenomeen van antropoloog David Graeber – verleden tijd. Andere zaken kunnen ook logischerwijs worden bevestigd: kunnen wij nog steeds met ons moreel kompas transcontinentaal de wereld 'verkennen' met het vliegtuig? Wat het lichaam concreet nodig heeft, is niet een toekomst van totalitair neoliberalisme, maar een omgeving waarin emotionele intelligentie en solidariteit onze toekomst sturen.

Nietzsche zei dat grote problemen als koude baden zijn: je moet er snel instappen en er even snel weer uitstappen. Dat doe ik nu, een kleine onderdompeling in het ijskoude water, een pleidooi voor de terugkomst van de wolf, een warm welkom aan haar wilde haren en haar benaderen als metafoor voor hervorming. Want er is een ander soort democratie nodig, één die zich ook tot de dingen uitstrekt, die de samenleving ziet als slechts een deel van een groter collectief van organismen – levend en niet levend. Een heel fijn weefspoeltje heeft de hemel, de aarde, de normen en waarden, de culturele geschiedenis en de industrie met elkaar verweven. En de wolven sluipen naar binnen - en weven onze samenleving en de rest van de organismen op de aarde aan elkaar.

Josephine van Schendel (1996, kunstenaar, student Sandberg Instituut, galerie assistent)

UGLY FOOD

Uglicious by designer Julie Joliat, 2019
Graphic designer of the book *Katharine Cooper, White africans, a journey to the homeland*

Joliat: “Every year, 30 million acres of cropland, 4.2 trillion gallons of water, and nearly two billion pounds of fertilizer are used to grow food that’s never eaten, and only for aesthetic reasons. We need to learn to embrace “ugly food”: fruits and vegetables with blemishes and imperfect shapes that are nonetheless perfectly delicious, nutritious, and – sometimes – of superior quality and flavour.” <https://joliat.net/>

OPEN OP AFSpraak

Om de COVID-19-pandemie onder controle te houden, zal FLATLAND alleen bezoekers ontvangen op afspraak. Onze prioriteit is ervoor te zorgen dat onze bezoekers, kunstenaars en medewerkers veilig zijn en blijven. Mocht u naar de galerie komen, neem dan een notitieboekje mee. Iedere dialoog met Martin Rogge van FLATLAND verloopt langs signalen, tips en gebaren over muziek en literatuur, die het waard zijn thuis op te zoeken.

Rogge: “Filmmuziek... ja zeker, wat denk je van The Piano, Amarcord, La Grande Belezza, Twin Peaks, veel van Ennio Morricone, maar... ken je Teodor Currentzis? Die heeft nu net de vijfde van Beethoven uitgebracht, hoe durf je, wat een tempo, wat een dynamiek, zal wel niet bij iedereen in goede aarde vallen, maar zijn samenwerking met Damien Quiartard, die de productie en opname verzorgt van Currentzis muziek, levert steeds een bijzondere beleving op. Quintard werkte ook met Brian Eno, Thom York en Laurent Garnier. Zijn hedendaagse visie van opnemen past uitstekend bij de tegendraadse opvattingen van Teodor Currentzis. Ze laten nieuwe muziek horen van Strawinski, Tsjajkovsky, Mozart en Beethoven, ook Mahler moet eraan geloven. Er mee eens of niet, interessant is het zeker. Currentzis ook wel de bad boy van classical music. Met skinny jeans en dansend dirigerend. Alleen voor hoe lang nog? Ook is hij een geweldig duo met violiste Patricia Kopatschinskaja. Met Currentzis speelt ze het vioolconcert van Tsjajkovsky; zij heeft merkwaardige opvattingen die wel heel goed werken. Zo heeft ze in het vioolconcert van Beethoven in de cadenza een tweede partij ingespeeld op sommige plekken met haarzelf. Overigens was dit met Philippe Herreweghe. Heb je trouwens Johan Harstad, Max, Mischa & het Tet-offensief al gelezen. Ja, ja, nu weet iedereen het. Toch is het bijzonder. Zo meeslepend en gelukkig heel veel bladzijden 1220 en dan hoop je nog dat het doorgaat. Sommige critici noemen dit boek het mooiste boek dat ze ooit hebben gelezen.

En Geert Buelens, De jaren zestig: Een cultuurgeschiedenis. Nu eens niet alleen love, peace en happiness, maar ook aandacht voor Afrika en Zuid-Amerika: de ontwikkelingen van de cultuur na de revolutie in Cuba en de dekolonisatie. Zoveel mooie geschiedenissen, geweldig. En houd verder Spotify en Google bij de hand om alle onbekende Noorse componisten in Johan Harstad en kleine wetenswaardigheden verder te onderzoeken. Dit geldt nog sterker voor het boek van Geert Buelens. Zoals de band Los Shakers

uit Uruguay, die met hun album La Conferencia Secreta Del Toto's Bar/Mi Tia Clementina, Los Shakers een fantastisch album maakten, analoog en geïnspireerd door Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band van The Beatles. Dit boek staat echt boordevol met zaken die het lezen, beluisteren en zien waard zijn. ... de Hongaarse componist György Ligeti, zijn muziek werd door Kubrick in zijn films gebruikt. Ligeti. Niet György Konrád, dat is een Hongaarse schrijver. Hebben we samen die documentaire gezien van Reinbert de Leeuw

met Sofia Goebaidolina en Oestvolkskaja, en Claude Vivier? Van de VPRO. Moet je maar eens kijken. Trouwens laatst heb ik die film gezien, The Talented Mr. Ripley, maar met Alain Delon in de jaren 1960; die is natuurlijk veel echter, dan nu met Matt Damon, Jude Law, Kate Blanchett en hoe heet die andere blonde... Hier speelt Delon Tom Ripley; hoe heet die andere nou; Sliding Doors... Gwyneth Paltrow! Ik moet je dat stukje even laten zien, straks, met Sissi, Romy Schneider. Je moet het even zien.”

^ Max, Mischa & Het Tet-offensief, Johan Harstad, Uitgeverij Podium, 2017

‘HET LEVEN LAAT ZIJN SPOREN ACHTER, SLIJT ONZE GESTEENTEN UIT EN VERANDERT ONS LANDSCHAP, NET ZOALS WATER.’

*Interview met Kim Boske door Renée van Zadelhoff
(1995, student Gerrit Rietveld Academie,
galerie assistent FLATLAND)*

Corona beïnvloedt ons leven enorm. Meer dan ooit zijn we ons bewust van de sporen die deze periode op ons zal achterlaten. De coronacrisis zullen we ons maar al te goed herinneren. Ik ben benieuwd hoe de Nederlandse fotografe Kim Boske (Hilversum, 1978) tegen deze tijd aankijkt. Het vastleggen van ruimte en tijd speelt immers een grote rol in haar verstilde werk, in het bijzonder de veranderlijkheid van de ‘herinnering’. Haar beelden zijn opgebouwd, geassembleerd als het ware, uit diverse natuuroptnamen, steeds vanuit meerdere perspectieven en op verschillende momenten.

Ik spreek Kim Boske in haar atelier in Amsterdam Oost. De tafel tussen ons in meet precies anderhalve meter.

In 2018 was je Artist In Residence in Kamiyama, Tokushima, Japan. Sindsdien bezoek je Japan regelmatig voor onder meer de Awagami washi-papierfabriek en hun indigo-verf traditie. Je nieuwe werken die hieruit zijn voortgekomen – de Amagoi No Taki-serie zijn dus mondiaal beïnvloed. Ook dit jaar zou je naar Japan gaan om werk voor je tentoonstelling in het Museum of Modern Art, Tokushima in 2021 te maken. Wat zijn de gevolgen voor je nu dat niet meer kan?

Ik heb gelukkig via de LINE app goed contact met de community die ik heb opgebouwd tijdens mijn verblijf in Kamiyama. Hierdoor krijg ik het gevoel dat ik dichtbij een plek ben die op dit moment onbereikbaar is. Dat contact probeer ik te gebruiken voor het maken van nieuw werk.

In de Financial Times betoogt Yuval Noah Harari dat de beslissingen die we nu nemen, decennialang impact zullen hebben en de planeet opnieuw zullen vormgeven. Hij waarschuwt voor nationaal isolationisme in plaats van te kiezen voor globale solidariteit. Hoe kijk je als kunstenaar tegen deze tegen-

stelling aan?

Dat vind ik lastig. Voor oplossingen tegen dit virus en andere zaken moeten we internationaal samenwerken. Maar globalisatie zorgt er ook voor dat veel landschappen er hetzelfde uitzien. Meer aandacht voor het lokale, leidt daarentegen tot meer diversiteit. Het lokale heeft een authentieke kwaliteit en is uniek. En als er meer globale diversiteit ontstaat, beïnvloedt dat tenslotte ook ons culturele landschap. Meer diversiteit maakt de wereld mooier.

Heeft je atelier een andere betekenis voor je gekregen tijdens de lockdown?

Mijn atelier is een plek waar ik alleen kan zijn. Als ik daar bezig ben, wordt mijn wereld langzamer. Ik verzorg er nu mijn gefermenteerde indigobad. Dat moet ik elke dag doen om het in

leven te houden. Het is een tijdrovend proces dat aandacht en concentratie vereist. Ik merk dat de lockdown me een vergelijkbare rust geeft die ik ook in Japan ervaar, op het platteland in Kamiyama. Het kost me nu minder moeite om het bad in Amsterdam te verzorgen dan vóór de coronacrisis.

In een opiniestuk in het Parool noemde Roel Meijvink, met verwijzing naar Slavoj Žižek de coronacrisis ‘a point of no return’; een gebeurtenis die alle betekenis doet veranderen en ons dagelijkse leven overhoop gooit. Hoe zie jij dit?

Wat er nu gebeurt brengt me terug bij de essentie van m’n werk. De afgelopen tijd ben ik terug gaan kijken naar mijn werken over de Agui Gawa rivier in Kamiyama, Japan. Hierin speelt de sym-

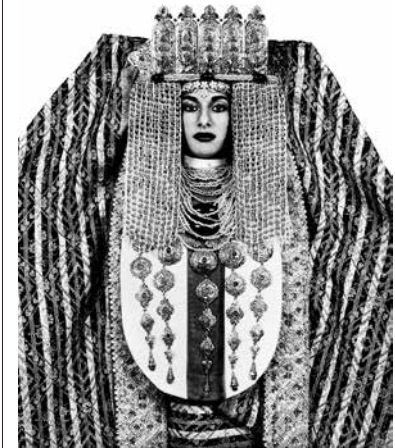

^ Kim Boske, *Moving Flowers #1 (2020)*, inkjet print mounted in artist frame, 60 x 45 cm

boliek van water een belangrijke rol. Net zoals onze wereld nu verandert, transformeert water voortdurend. Ik ben bijvoorbeeld vaak tijdens het tyfoon seizoen in Kamiyama. Het ene moment is de rivier rustig, maar een uur later kolk het water woest met schuimkoppen; is het ineens een paar meter gestegen. Een beetje zoals ook nu alles ineens snel aan het veranderen is. Het leven laat sporen achter, slijt onze gesteenten uit en verandert ons landschap, net zoals water. Water is niet te stoppen. Het is circulair; het klotst, stijgt op en komt weer neer. Het vindt altijd z’n weg. Het spoor wat achtergelaten wordt, is de herinnering die vast in het landschap blijft staan. We kunnen onszelf nu de vraag stellen: Wat mis ik eigenlijk? We hoeven misschien helemaal niet zoveel te reizen. Voor veel mensen is de wereld

plots kleiner geworden. Maar het betekent ook dat we nu meer ruimte in ons hoofd hebben. Verveling, dat ook, maar dat zou je als een verhoogde staat van concentratie en bewustzijn kunnen uitleggen. Mij geeft het inspiratie. Dit hogere bewustzijn zal onze herinneringen kleuren. Als we straks weer volle vaart vooruit mogen, hoop ik dat er iets van deze aandacht blijft hangen.

Ik hoop dat, wanneer je naar mijn werk kijkt, je enige vertraging oploopt. Ik wil een wereld waarin mensen wat langer nadenken over wat ze zien en minder snel oordelen. Door de snelheid die we gewend zijn van het leven, komen we verder weg van onszelf te staan. Vertraging zorgt ervoor dat je bij je kern komt, je essentie.

^ Valérie Belin, *Untitled, Moroccan Brides, 2010*, Gelatin silver print, (161 x 125 cm) and (100 x 80 cm)

“PICTURES FROM ANOTHER WALL” DE PONT MUSEUM

Extended to 23 August, 2020 in De Pont Museum, Tilburg

To celebrate the 20th anniversary of Huis Marseille, Museum for Photography in Amsterdam, its sister institution, museum De Pont has curated an exhibition “Pictures from another Wall”. Over the past two decades Huis Marseille has brought together a fine collection of more than seven hundred photographic works by internationally renowned photographers such as Thomas Struth, Thomas Ruff, Andreas Gursky, Andres Serrano, Deana Lawson, Viviane Sassen, Valérie Belin and Jean-Luc Mylaine.

One of the angles of the exhibition in De Pont is the blurring boundaries within the photographic discipline. The work *Untitled* from the series *Moroccan Brides* (2010) from the renowned French photographer Valérie Belin is exhibited. Decked out like idols, these Moroccan brides turn into decorative motifs while asserting the irreducible alterity of their presence. With her body wholly disappearing behind the magnificence of her costume, the Fez bride is emblematic of this series. Her heavy, purely ceremonial gown, held in place by a wooden frame, is both literally and figuratively a prison, a symbol of the wife’s subjection. Valérie Belin is one of the most celebrated French photographers working today. Internationally renowned and critically respected, Belin employs the human form as a vessel to project or subvert meaning in her work (source: British Journal of Photography).

^ Kim Boske, *Moving Flowers #3 (2020)*, inkjet print mounted in artist frame, 60 x 45 cm

“A DEMOCRACY IS ALWAYS TWO YEARS BEHIND A DICTATORSHIP” - WINSTON CHURCHILL

In zijn politieke memoires over de Tweede Wereldoorlog memoreert 's werelds meest befaamde oorlogspremier Winston Churchill een van zijn uitspraken: “A democracy is always two years behind a dictatorship”.

Steeds als Churchill tussen 1942-1944 op de radio klinkt, luistert een meisje mee. Ze hoort hoe de Britten en geallieerden zich schrap zetten tegen de Duitse bommenwerpers en troepenopmars. Waarna ze op 3 mei 1944 in haar dagboek zich afvraagt: “... waarom bouwen ze in Engeland steeds grotere vliegtuigen, construeren ze steeds zwaardere bommen en daarnaast eenheidshuizen voor de wederopbouw?...Waarom worden er elke dag miljoenen voor de oorlog besteed en is er geen cent voor de geneeskunde, voor de kunstenaars, voor de arme mensen beschikbaar?”

Het meisje is Anne Frank. Ze is ondergedoken met haar vader, moeder en zusje (en met het gezin Van Pels) op de Prinsengracht in Amsterdam. Het onderduiken probeert ze als gevaarlijk avontuur te zien. Iedere ontbering als stof tot schrijven. In haar dagboek Het Achterhuis lezen we over huishoudelijke zaakjes, ruzies, de worstelingen van een meisje met haar directe omgeving, tot zeer neerdrukkende berichten die ze te weten komt, zoals over hun Joodse kennissen die bij groepjes worden meegenomen, over het kamp Westerbork, en allerlei berichten die de Engelse radio uitzendt. Het verlamt. Er is wanhoop. Maar, ze heeft zich voorgenomen, om, anders dan andere meisjes, na deze opsluiting, iets te worden. En schrijft en schrijft. Natuurlijk wordt het haar soms te veel. Op 29 oktober 1943 schrijft ze “ik dwaal van de ene naar de ander kamer, de trap af en weer op en heb een gevoel als een zangvogel, wiens vleugels hardhandig uitgerukt zijn en die in een volslagen duisternis tegen de spijlen van zijn nauwe kooi aanvliegt. Naar buiten, lucht en lachen”, schreeuwt het in me”. Het dagboek grijpt de historicus en verzetsman Jan Romein direct naar de keel wanneer hij, na de oorlog, de originele schrijftjes onder ogen krijgt. In een artikel op de voorpagina in Het Parool van 3 april 1946 onder de titel ‘Kinderstem’ schrijft hij: “Dit meisje zou, als niet alle voortekenen bedriegen, een begaafde schrijfster worden zijn als zij was blijven leven”. Wat Anne hem toont, aanwijst en demonstreert, is hoe oneindig de mogelijkheden zijn die wij als mens bezitten, “die in de humor, de deernis en de liefde gelegen zijn”.

Wat hem echter furieus en droevig maakt is niet alleen dat een wreed systeem het leven van een jong meisje heeft afgenomen, maar dat deze bron van cultuur, een talent, enkel en alleen is vernietigd uit domme vernietigingsdrift. Dat mag nooit meer gebeuren, zo schrijft hij in 1946. Romein drukt ons op het hart om positieve antwoorden te ontwikkelen. Dit is eveneens nu nodig, in deze wereldwijde Covid-19 crisis. Een maatschappij te bouwen waarin “het talent niet langer vernietigd, verdrukt en verdrongen, maar ontdekt, gekweekt en voortgeholpen wordt, waar het zich ook maar voordoet”. Churchill ging hem een aantal jaar voor. In een speech op 30 april 1938 voor de Royal Academy of Arts sprak hij de woorden “any measure of regimentation is incompatible with art”.

Anne Frank: “Ik geloof nooit dat de oorlog de schuld is alleen van de grote mannen, van de regeerders en kapitalisten. O neen, de kleine man doet het net zo goed graag, anders zouden de volkeren er toch al lang tegen in opstand zijn gekomen!”

Fiona van Schendel, director FLATLAND

Bronnen:
 > Anne Frank, *Het Achterhuis, dagboekbrieven, 12 juni 1942 – 1 augustus 1944*, Uitgeverij Contact Amsterdam en Antwerpen, Met een inleiding van Annie Romein-Ver-schoor, Elfde druk, Oktober 1956
<https://www.annefrank.org/nl/>
 > Kinderstem, Jan Romein in *Het Parool*, 3 april 1946
 > Sir Winston Churchill, *The Second World War*, Cassell & Company LTC, London, first published 1948, First published in this edition September 1964, Twelve volumes
<https://winstonchurchill.org/>

CULTURAL ISOLATION OF KOSOVO

Jakup Ferri in *Alternate Spaces*, FLATLAND

To be isolated and cut of from the world is not only reserved for this tragic pandemic moment in history.

Kosovo artist Jakup Ferri, who exhibited in our last show ‘Alternate Spaces’, was at the Prishtina Academy the year the Kosovo War ended in 1999. Ferri: “We were cut of from the world. And everything was closed. We had no idea what was going on in the world, let alone the art world. The alienation from western art that we felt influenced my work, its content and appearance. My first works in this period resulted in videos. I reflect on them more as ‘test’ videos. ... I show myself far away from art-history, trapped in my own house, neighbourhood and my room. I wanted to challenge my own reality.” Later, during his period at the Rijksakademie, Ferri turned towards the work of outsider artists, folk artists and naive oriented painters. Their authentic and personal connection with the village, the country, the soil, themselves was something he related with. These questions of belonging also drove him to work with local craftsmen and women to produce his mosaics or textiles. The simplicity and directness, portraying people in their isolation, alienated from their surroundings.

Being lost and a desire to belong. Ferri’s persona’s and little objects never seem abandoned. Ferri is represented by *Andriese-Eyck Gallery, Amsterdam*.

^ Jakup Ferri, *Untitled/From the muscle memory* (2016), cross-stich, cotton, 102 x 145

^ Jocelyn Lee, *Untitled (Marguerite in harsh light)* (2010), canson platine fiber rag paper, 72 x 58

OUT NOW! SOVEREIGN

SOVEREIGN

Jocelyn Lee

26 x 32 cm

hardcover, 2020

35 color images, 72 pages

Publisher Minor Matters Books

Price: 50 \$

For those who order the book before June 16th will have their name listed in the book!

Please visit our shop:

<http://www.flatlandgallery.com/cat/jocelyn-lee/>

“All my pictures begin with the body, and, ideally, nakedness. The unclothed body is our primary vessel, sensual home, and gateway to the rest of the world.” Jocelyn Lee

Sensual. Vibrant. Self-possessed. The women visualized in Jocelyn Lee’s new monograph SOVEREIGN are individual, yet iconic in how she chooses to frame each one, subtly shifting focus and leading the viewer to engage subject and environment equally in the immersive scenes of her creation.

Sovereign, emerged out of two bodies of work (“Dark Matter” and the series and traveling exhibition “The Appearance of Things”) and a decades-long practice of what Lee refers to as a longitudinal study, portraits of people over time. They encompasses still life, portrait, and landscape photographs, as well as many images that fuse these genres. This mingling is partly what the work is about: creating a shift in perspective where a body (portrait) becomes a landscape; a still life becomes a portrait; and a landscape becomes a body.

The selection of images evolved directly from Lee ‘s expression of interest in working with

Minor Matters: “It’s time we revolutionize the image world and flood it full of real women in real bodies, feeling sensual and wonderful in their very human skin.” The desire to accomplish this is challenged by market realities. Advertising’s messaging over the last fifty years pushes women to consider how we might modify, rather than embrace, the process of aging, and most of the images surrounding us glorify youth. Lee’s “genre-bending work finds beauty in difficult places and seeks to explore and expand conventional definitions of female beauty. Her portraits are raw, honest, and rich in implied narrative, showing women both young and old situated within the natural landscape. Jocelyn Lee (1962, Naples, Italy; resides in Maine) received her BA in philosophy and visual arts from Yale University, and her MFA in photography. She is represented by *Pace MacGill Gallery in New York, Huxley-Parlour Gallery in London, and FLATLAND in Amsterdam*.

ADJUSTED AGENDA UPCOMING ART FAIRS

Photo London >
Rescheduled to:
7 - 11 October, 2020, Gray's Inn Gardens during
Frieze London, Regent's Park
VIP preview evening: 6 October, 2020

UNSEEN AMSTERDAM >
Rescheduled to:
10 - 12 October, 2020

Art Brussels >
Rescheduled to:
22 - 25 April 2021, Tour & Taxis, Brussels

Art Paris >
Rescheduled to:
April 2021, Paris

UPCOMING SHOWS IN THE GALLERY

Flowers are part of our story and our history
FLATLAND
groupshow
30 May - 31 August, 2020

In the midst of our global communal quarantine, our gallery artists have returned to their studios and archives, to their gardens or sheds, to their rooms. Some have created new work that resonates with this current moment. Others have turned to their older work, to rethink, to hold against the light, to value with different eyes. All their works we are sharing with all of you will deepen the reminder to find safety, inspiration and love at home. We have invited our artist to select the 'flower' in their work. All artists are celebrated in their field. The sparkling exhibition will partly exist offline and partly online. New work made during this unprecedented period of global isolation will offer moments of true joy and reflection. From the 1st of June, every week, a new work will be presented of our gallery artists on our website and shared with our online respected platforms with who we work such as Artsy, Ocula, ArtForum, ArtBrussels, ArtParisOnline, Photo London, Gallery Viewer, AmsterdamArt and on our pages [instagram.com/flatlandgallery](https://www.instagram.com/flatlandgallery) and [facebook.com/flatlandgallery](https://www.facebook.com/flatlandgallery). If you are getting dizzy, just relax and wait for the 8th edition of the FLATLAND journal that will be publishing all these works. A collectors' item it will be.

Flowers are part of our story and our history. Jasper de Beijer, Kim Boske, Alice Browne, Gioia de Bruijn, Katharine Cooper, Ruud van Empel, Exactitudes, Johan Grimonprez, Stelios Karamanolis, Hendrik Kerstens, Jeroen Robert Kramer, Jocelyn Lee, Stanislaw Lewkowicz, James Mollison, Erwin Olaf, Pinar&Viola, Anoek Steketee, Martin Osborne, Paolo Ventura, David Verbeek and Guy Yanai.

Ex Voto, G.R. Grazia Ricevuta
FLATLAND
Solo exhibition Paolo Ventura
5 September - 17 October 2020

FLATLAND is extremely proud to present the new work of Paolo Ventura. The work was created just before Covid-19 ruled over the north of Italy and took sadly so many lives. Ex Voto is something you see in the many chapels in Italy, traditional paintings that show gratitude to specific Saints for protection against tragic events. Especially in the Latin world, there is a tradition of votive paintings, typically depicting a dangerous incident which the offerer survived.

The new series of Paolo Ventura, G.R. Grazia Ricevuta are inspired by these Ex-Voto -paintings presented in Italian chapels, but represent miracles much more surreal and strange with the same powerful narration than an original Ex Voto. In light of what is happening today, the timing of the creation of Ex Voto, G.R. Grazia Ricevuta is most extraordinary.

▲ James Mollison, *Studies of weeds, number 1, Spongano, Italy, 2020*

COLOPHON

Chief Editor:	Fiona van Schendel
Contributing editors:	Julie Joliat Fiona van Schendel Josephine van Schendel Renée van Zadelhoff
Design:	Josephine van Schendel
Print:	robstolk®, Amsterdam
Publisher:	Martin Rogge, FLATLAND Gallery (Amsterdam)

